

Dopis z Taizé

zvláštní číslo ^{CS}

Když jsme se společně s lidmi zodpovědnými za pastorační

mládeže v Chile rozhodli, že naše druhé mezinárodní setkání v Latinské Americe se uskuteční od 8. do 12. prosince 2010 v Santiagu, netušili jsme, že rok 2010 bude pro obyvatele Chile rokem stejně velkých bolestí jako radostí. Celoroční příprava setkání byla pro několik našich bratří příležitostí ke sdílení obojího.

Ve stejnou dobu, kdy Chilané společně s ostatními obyvateli Latinské Ameriky slavili dvousté výročí vzniku republiky, dávaly jim zakoušet divoké živly země a moře velká utrpení.

Únorové zemětřesení postihlo především ty nejchudší. Ale síla solidarity, která se probudila v duši všech Chilanů, ukázala, nakolik drží lidé této země pospolu sjednocení v neštěstí. Mnoho mladých se zapojilo do pomoci těm, kteří přišli o svá obydlí a zdroj obživy. Nabídlí svůj čas a síly při budování dřevěných přístřešků, které nyní slouží obětem zemětřesení jako provizorní přístřeší.

V tomtéž roce zahájily domorodé národy, hlavně některé skupiny Mapučů, dlouhodobou hladovku, kterou vyjádřily nespokojenost se svou těžkou situací a požadavek nápravy.

Rok 2010 v Chile zůstane zapsán v dějinách také jako rok neštěstí, které se proměnilo v radost celého národa nad záchranou 33 zavalených horníků.

Mezinárodní setkání začátkem prosince dalo několika tisícům mladých lidí z Chile a z celého jihoamerického kontinentu možnost sdílet své radosti, bolesti a výzvy a tak společně pracovat na vytváření lidštějšího světa.

S velkou radostí jsme na tomto setkání přivítali několik mladých Haitanů. Jejich přítomnost nám připomněla nesmírné utrpení jejich země způsobené zemětřesením v lednu 2010, jehož tragické následky nejsou ještě ani zdaleka odstraněny. Jestliže to politická a sociální situace na Haiti dovolí, vydáme se tam mezi setkáním v Santiagu a evropským setkáním v Rotterdamu (konec prosince 2010) na návštěvu, abychom tlumočili solidaritu mladých lidí všech světadílů s lidmi z Haiti a obdiv k jejich nezlomné víře.

Společně s nimi se budeme během celého následujícího roku modlit:

Bože, naše naděje, svěřujeme ti lidi z Haiti. Ty víš, jak velká je jejich víra. Otřesení nepochopitelným utrpením nevinných tě prosíme, abys inspiroval srdce těch, kteří přinášejí nezbytnou pomoc. Buď s těmi, kteří trpí, posiluj sklíčené, utěšuj plačící a sešli svého soucitného Ducha na tento tolik zkoušený a tolik milovaný lid.

DOPIS 2011

Dopis z Chile

RADOST

Radost srdce je život člověka... Daleko od sebe zapuď zármutek.¹ Tato výzva jednoho věřícího, který žil dávno před Kristem, je aktuální i pro nás.

V životě přicházejí někdy i dlouhá období zkoušek a utrpení. Přesto bychom se chtěli snažit stále znovu objevovat radost ze života.²

Z čeho tato radost pramení?

Probouzejí ji vzácná setkání, trvajících přátelství, umělecká tvorba, krása přírody...

Co nás však do hloubi duše naplňuje štěstím, je láska.³

¹Viz Sír 30, 22–23. Na stejné téma napsal Hermas, jeden křesťan žijící v 2. století: „Oděj se radostí... pro Boha budou žít ti, kdo odložili smutek a oblékli se do radostí.“

²K naplnění života nevedou pozoruhodné výkony, ale tichá radost hluboko v srdci. Neúplnost, roztříštěnost a utrpení každého života sice nejsou odstraněny, ale nemohou zadusit pokoj.

³Alexander Schmemmann, pravoslavný teolog (1921–1983), ve svém *Deníku* napsal: „Radost ne z něčeho, ale přesto radost. Radost z Boží přítomnosti a z Božího doteku v duši. Zkušenost tohoto doteku, této radosti, kterou nám skutečně nikdo ‚nemůže vzít‘, protože se stala nehlubší součástí duše, určuje stav a směřování mysli, vztah k životu.“

Nic nevede k odhodlání radovat se, jako vědomí, že jsme milováni.

Dokonce i uprostřed bídy a strádání jsou lidé schopní radovat se spontánní radostí ze života, která odolává malomyslnosti.⁴

Pozvání k radosti, která se v Bibli nesčetněkrát opakují, nám ukazují také její zdroj. Pravá radost nezávisí ani tak na momentálních okolnostech, ale pramení ze spolehnutí se na Boha: „Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se... Pán je blízko.“⁵

Kristus nepřišel založit náboženství, které by chtělo konkurovat ostatním. V Kristu vzal Bůh na sebe lidskou přirozenost, aby každý člověk mohl dojít k poznání, že je milován věčnou láskou, a tak našel radost ve společenství s Bohem. Víra v Krista nám ještě víc otvírá oči pro všechno lidské: obětavost milující matky, oddanost těch, kteří pečují o nemocné... V podobných skutcích lásky je Kristus mezi námi; často aniž by byl poznán.⁶

Kristus přináší radikální obnovu lidské bytosti. On první žil tento nový život a ve zkouškách zachoval věrnost. Když v předvečer svého zatčení lámal chléb, pronesl tajemná slova: „Toto je moje tělo, které se za vás vydává.“⁷ Ano, on je to „Slovo, které se stalo tělem“⁸. Nespravedlivé odsouzení na smrt proměnil v dar svého života. Po svém zmrtvýchvstání dýchl na své učedníky, aby byli naplněni Duchem svatým, samotným životem Boha.⁹

Radost vzkříšeného Krista, kterou Duch svatý vkládá do hloubi naší duše, není přítomná jen tehdy, když jde všechno hladce; může ji oživit také námaha spojená s náročnými situacemi. A dokonce i uprostřed zkoušek může zářit jako žhavé uhlí ukryté pod popelem, jako nehasnoucí

plamen¹⁰ rozněcovaný duchem chvály, který ozaruje přítomný okamžik.¹¹

MILOSRDENSTVÍ

Odhodlání radovat se neznamena útek od problémů, které život přináší. Naopak, umožňuje, abychom stanuli tváří v tvář realitě a utrpení.

Kdo se rozhoduje pro radost, rozhoduje se pro člověka; jeho duše se plní bezmezným milosrdenstvím.

I jen nepatrné zakoušení Boží radosti nás proměňuje v tvůrce společenství. Individualismus jako cesta ke štěstí je iluze.¹²

Chceme-li vydávat svědectví o společenství v jednotě, musíme mít odvalu jít proti proudu. Duch svatý nám dá potřebnou představivost, abychom uměli být blízko těm, kteří trpí, abychom jim dokázali naslouchat a byli vnímaví k jejich potřebám.¹³

¹⁰ Basil Gondikakis, opat jednoho kláštera na hoře Athos, poetickým jazykem plným mystiky na toto téma píše: „Po vzoru a s pomocí Panny se každá pokojná a čistá duše otevřená Boží vůli může milostí stát matkou Boží: počít a porodit malou radost, která překonává smrt.“

¹¹ Před svým utrpením Ježíš svým nejbližším řekl tato slova: „I vy máte nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje a vaši radost vám nikdo nevezme.“ (J 16, 22)

¹² Židovský filozof Martin Buber (1878–1965) napsal: „Ty‘ se se mnou setkává skrze milost – nebylo nalezeno hledání. Ale to, že se na něj obracím těmito základními slovy Já–Ty, je aktem mého bytí, tím, co zakládá moji existenci. Stávám se sebou skrze vztah k ‚Ty‘, a když se sebou stávám, říkám ‚Ty‘. Každý opravdový život je setkání.“

¹³ V Chile je jedním z příkladů těch, kteří obětovali svůj život chudým, svatý Albert Hurtado (1901–1952), jezuita a kněz, zakladatel „Kristových příbytků“, kde nachází útočiště bezdomovci; děti, ženy a muži v situacích největší nouze. Motívem, který se prolínal celým jeho životem a působením byla otázka: „Co by na mém místě dělal Kristus?“ V roce 1947 napsal o svých svěřencích tato slova: „Potřebují na prvním místě lásku... Musím je milovat tak, aby se pro mě jejich utrpení stalo nesnesitelné... Moje poslání se nemůže omezit na to, že je budu utěšovat zbožnými slovy a nechám je uprostřed bídy, zatímco sám si budu v dostatku všeho dopřávat dobré jídlo. Jejich utrpení mě musí bolet. Potřebují lásku, aby mohli žít, aby v nich mohl růst lidský život, aby se otevírala jejich mysl, aby nezůstali na okraji cesty. Když je budeme milovat, poznáme, co pro ně máme udělat. Odpoví? Ano, částečně... Nic z toho, co konáme s láskou, se neztratí.“

⁴ I po mnoha letech myslím na ty, se kterými jsem se setkal při jedné návštěvě Haiti s bratrem Rogerem. Lidé této krásné země žijí v naprosté bídě. Nemohu zapomenout na matky, které ráno často neví, čím ten den nakrmí své děti. Přes to všechno si většina Haitanů uchovává důvěru v Boha, kterou nemohlo nalomit ani ničivé zemětřesení v lednu 2010.

⁵ Fp 4, 4–5

⁶ Viz Mt 25, 35–40

⁷ Lk 22, 19

⁸ J 1, 14

⁹ J 20, 22

Cesta ke štěstí, ve stopách Ježíšových, je v darování den po dni sebe sama. Svým životem můžeme docela prostě vyjadřovat Boží lásku.

Kéž by se naše farní společenství a skupiny mladých stále víc stávaly místy dobroty srdce a důvěry! Místy, kde se vzájemně přijímáme, kde se snažíme pochopit a podepřít jeden druhého, kde jsme pozorní k těm nejslabším, k těm, kteří nepatří do okruhu našich známých, a k těm, kdo jsou na tom hůř než my.

Jedním ze znamení naší doby je obdivuhodná solidarita, kterou mnozí lidé projevují obětem přírodních katastrof. Mohla by se stejná solidarita stát součástí každodennosti našich společností?¹⁴

Materiální pomoc, jakkoliv je nezbytná v kritických situacích, nestačí. Je třeba usilovat o větší spravedlnost.¹⁵

Křesťané Latinské Ameriky nám připomínají, že boj proti chudobě je bojem za spravedlnost. Spravedlnost v mezinárodních vztazích, ne pomoc.¹⁶

Učme se překonávat obavy. Všichni známe ten obranný reflex, obzvláště příznačný pro naši nejistou dobu, který spočívá ve starosti o vlastní zabezpečení, i kdyby to mělo být na úkor druhých. Co nám může pomoci nepropadat strachu? Zkusme se vydat vstříc druhým, dokonce i k těm, kteří zdánlivě ohrožují naše zájmy.

¹⁴ Papež Benedikt XVI. řekl během své návštěvy Velké Británie: „Celý svět byl svědkem toho, jak ohromné zdroje byly jednotlivé vlády schopny shromáždit, aby zachránily finanční instituce, považované za „příliš velké na to, aby padly“. Integrovaný rozvoj lidstva jistě není méně důležitý: je to akce hodná světové pozornosti a skutečně „příliš velká na to, aby padla“.

¹⁵ „Obdarováš-li chudé, nerozdáváš jim dary ze svého, jen vracíš, co jsi dlužen, protože sis přivlastnil to, co bylo darováno a svěřeno k užívání všem. Země nepatří jen bohatým, ale všem. Byla však uchválena několika jedinci na úkor těch, kdo ji obhospodařují. A tak ve skutečnosti ani zdaleka neděláš velkorysé skutky, jen splácíš dluh.“ (Ambrož Milánský, 4. století)

¹⁶ V závěrečném dokumentu z konference jihoamerické katolické církve v Aparecidě (květen 2007) se píše: „Úsilí o společné dobro v celosvětovém měřítku předpokládá spravedlivou regulaci ekonomie, financí a mezinárodního obchodu. Je nezbytně nutné pokračovat v promíjení mezinárodních dluhů, aby se podporovaly investice do rozvoje a sociálního zabezpečení. Měly by se zajistit regulace sloužící k prevenci a kontrole spekulativního pohybu kapitálu, aby byl podporován spravedlivý obchod, aby se snižovaly protekcionistické bariéry mocných a aby byly zajištěny přiměřené ceny surovin produkovaných chudými zeměmi. Je potřeba stanovit spravedlivé normy k podpoře a regulaci investic a služeb.“

Ke znamením naší doby patří také přistěhovalectví. Někdy je vnímáno jako ohrožení, je to však nevyhnutelná skutečnost, která už nyní utváří budoucnost.¹⁷

Dalším znamením naší doby je rostoucí chudoba uvnitř bohatých zemí, kde je často opuštěnost a izolace hlavní příčinou lidské bídy.

Přehnané hromadění majetku zabíjí radost a živí závist. Štěstí je v něčem jiném: kdo volí jednoduchý životní styl a pracuje nejenom pro zisk, ale tak, aby nacházel smysl svého života ve sdílení s druhými, může přispět k vytváření pokojnější budoucnosti. Bůh nám nedal ducha strachu, ale ducha lásky a vnitřní síly.¹⁸

ODPUŠTĚNÍ

Evangelium nás vybízí, abychom šli ještě dál: spravedlnost musí jít ruku v ruce s odpuštěním. Lidské společnosti bez odpuštění nemohou existovat. Na mnoha místech světa zanechala minulost hluboká zranění. Odvažme se dnes tyto bolestné kapitoly uzavřít všude, kde je to možné, aby se mohla budoucnost pokoje, připravená v Božím srdci, plně projevit.

Víra v Boží odpuštění neznamena, že na chyby zapomeneme, nebo že budeme zavírat oči před bezprávím. Právě naopak: víra v odpuštění nás osvobozuje, abychom se nebáli rozeznat své vlastní chyby stejně jako chyby a nespravedlnost v našem okolí a ve světě. Je na nás, abychom se snažili napravit, co se dá. Na této nesnadné cestě nacházíme oporu ve společenství církve, kde se Boží odpuštění znovu a znovu nabízí.

¹⁷ Emigrace musí být samozřejmě usměrňována; nikoliv kvůli strachu z cizinců, ale v zájmu integrace přistěhovalců. Pro ně je nejdůležitější, aby se naučili jazyk země, ve které se chtějí usadit, aby zde našli práci a bydlení. V hostitelských zemích jde samozřejmě uznání jejich práv ruku v ruce s přiměřeným vymáháním povinností. Křesťané mohou svým postojem ukazovat, že strach z cizince jako takového nelze nijak ospravedlnit. Také zde je nezbytné, abychom uměli vyjít vstříc jedni druhým a překonávali odstup a obavy pramenící z neznalosti.

¹⁸ Viz 2 Tm 1, 7

Následující etapy pouti důvěry na zemi

Během setkání v Rotterdamu bude oznámeno místo, kde se uskuteční 34. evropské setkání mladých, které se bude konat od 28. prosince 2011 do 1. ledna 2012.

Bratr Alois se s dalšími bratry a s mladými lidmi z celé Evropy vydá od 20. do 25. dubna 2011 do Moskvy na oslavu Velikonoc s ruskou pravoslavnou církví.

Poselství k setkání v Rotterdamu:
viz <http://www.taize.fr>

Každý člověk potřebuje odpuštění, stejně jako potřebuje každodenní chléb.¹⁹ Bůh odpouští zdarma; „on ti odpouští všechny nepravosti“.²⁰ Naši touhu po přijetí Božího odpuštění můžeme vyjádřit už tím, že otevřeme své dlaně v modlitbě.

Boží odpuštění se nás dotýká také tehdy, když v modlitbě Otčenáš říkáme „odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům“. To nejsou prázdná slova. Sám Ježíš je odkázal svým učedníkům, a když se je s vírou modlíme, zajisté působí: ocitáme se na cestě, na níž jsme sami připraveni odpouštět a neodsuzovat, jestliže se vůči nám někdo provinil.

Kristus rozlišuje mezi viníkem a jeho vinou. Do posledního dechu na kříži odmítal kohokoli odsoudit. Aniž by vinu jakkoli zlehčoval, vzal ji na sebe.

Jsou situace, kdy odpustit nedokážeme. Rána je příliš hluboká. Proto nezapomínejme, že nakonec jen Bůh sám odpouští vše; my, lidé, se k odpuštění často přibližujeme jen po etapách.

Avšak přání odpustit, i kdyby se v nás mísilo s hořkostí, je už prvním krokem.

Odpuštěním Bůh nejen smývá viny. Dává nový život v přátelství s ním, který ve dne i v noci obnovuje svým svatým Duchem.

Cestou odpuštění, kterou otevřel Kristus a jejíž cíl je stále před námi, jdeme kupředu i přesto, že jsme slabí a zranění.

Jako křesťané, to jest „chudí evangelia“, si neděláme iluze o tom, že bychom byli lepší než ostatní. Charakterizuje nás jednoduše to, že jsme se rozhodli patřit Kristu a chceme, aby celý náš život odpovídal tomuto rozhodnutí.²¹

Všichni můžeme dojít k tomuto objevu: přijímané a nabízené odpuštění je zdrojem radosti. Vědomí, že se nám odpouští, je možná jednou z nejhlubších a nejvíce osvobozujících radostí. Odtud pramení vnitřní pokoj, který nám dává Kristus. Tento pokoj nás povede daleko; bude světlem pro druhé a pro svět.²²

f. Alois

¹⁹ Suzanne de Dietrichová (1891–1981), protestantská teoložka, která v začátcích komunity Taizé povzbuzovala bratra Rogera a ostatní bratry, aby neváhali zavázat se na celý život, napsala: „Křesťan je člověk, který žije z odpuštění, člověk který si uvědomuje, že každý den přestupuje Boží přikázání, který se však každý den navrácí k Bohu s nezlomnou jistotou, že Bůh bude nakonec mít v jeho životě poslední slovo. Kristus se o něj postaral, vzal za něj před svým Otcem zodpovědnost. Už není ve svém zápase sám – ten, kterému se odevzdal, ho nikdy neopustí. Jeho jistota není založena na tom, kým se už stal, ale na tom, kým je Bůh; na Boží věrnosti a lásce, které byly zjeveny v Ježíši Kristu. Proto ho vlastní pokroky nezastávají a jeho neúspěchy nesklíčují. Vždy znovu se pozvedá, protože nežije sám sobě, ale patří někomu jinému.“

²⁰ Žalm 103, 3. Celý tento žalm zpívá o Božím odpuštění. A prorok Izajáš v temném období, kdy Boží lid ztrácí naději, připomíná, že Bůh vždycky odpouští: „Zaženu tvou nevěru jak mračno a jako oblak tvé hříchy...“ (Iz 44, 22)

²¹ „Křesťan nejenom patří Kristu, tak jako mu nepochybně patří všichni lidé, nýbrž patří ke Kristu, to znamená: dílo, které Ježíš Kristus uskutečňuje ve světě, dává smysl také jeho konání; boj, který Ježíš Kristus svádí v temnotách proti temnotám, se stává bojem, na kterém je také jemu dána účast.“ (Karl Barth, 1886–1968)

²² Serafín Sarovský, ruský mnich (1759–1833), napsal: „Dosáhni vnitřního pokoje, a tisíce okolo tebe dojdou ke spáse.“